

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань цифрової трансформації

8 травня 2024 року

Веде засідання голова Комітету КРЯЧКО М.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати України, члени комітету, запрошені, ми починаємо наш комітет. Для роботи комітету необхідно затвердити порядок денний, він був надісланий вам раніше електронною поштою. Тому прошу проголосувати.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Переходимо до важливого першого питання порядку денного – проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації норм європейського законодавства з питань роумінгу (реєстраційний номер 10265). Це друге читання.

Під час підготовки цього законопроекту до другого читання суб'єктами права законодавчої ініціативи внесено 63 пропозиції та правок. Пропонується внести до порівняльної таблиці поправок від комітету – 27.

Таким чином до порівняльної таблиці внесено 90 правок та пропозицій. За результатами розгляду пропонується: врахувати – 28 пропозицій, врахувати редакційно – 4 і відхилити – 58 пропозицій.

Хочу зазначити, що цей законопроект опрацьовувався в робочій групі за участі представників органів виконавчої влади, бізнесу та європейських експертів.

Я також хотів подякувати нашому комітету, секретаріату, і всім, хто приймав участь у обговоренні та доопрацюванні цього законопроекту. Була проведена огромная робота. Також дякую нашим європейським партнерам, які включалися і допомагали нам робити закон, який максимально б відповідав європейському законодавству.

Тому, колеги, хочу запитати, чи є у вас питання до підготовленої редакції законопроекту? Якщо є потреба обговорювати редакції конкретних правок, то

прошу висловитись. Якщо запитань та потреб в обговоренні немає, то пропоную переходити до голосування. Колеги, що скажете?

_____. Переходимо до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тому прошу прийняти висновок та підтримати наступне рішення комітету.

Перше. Підтримати порівняльну таблицю, підготовлену до другого читання, до законопроекту, Закону реєстраційний номер 10265 у запропонованій редакції.

Друге. Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду проект Закону реєстраційний номер 10265 прийняти в другому читанні та в цілому як закон у запропонованій комітетом редакції з необхідними техніко-юридичними правками.

Третє. Доповідачем від комітету під час розгляду законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради визначити Крячка Михайла.

Колеги, є пропозиція підтримати рішення та проголосувати дуже важливе євроінтеграційне рішення.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую всім. Дякую.

Прошу секретаріат на виконання Постанови "Про деякі заходи щодо виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції" направити проект закону для проведення додаткової експертизи до Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу та до Кабінету Міністрів України, а також додати до висновку перелік нормативно-правових актів, необхідних для реалізації положень законопроекту у разі його прийняття як закону. Дякую.

Ми переходимо до другого питання порядку денного. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку проведення спеціальної перевірки (реєстраційний номер 11145).

Я прошу до доповіді заступника міністра юстиції Олександра Банчука. Олександр, чутно?

БАНЧУК О.А. Доброго дня, колеги. Я сподіваюся, що мене чути і видно.
Олександр Банчук, заступник міністра юстиції.

Шановні колеги, вашій увазі представляється законопроект, внесений Кабінетом Міністрів під номером 11145. Він передбачає внесення змін до двох законів, до Закону "Про запобігання корупції" і Закону "Про правовий режим воєнного стану". І він стосується оптимізації процедур проведення спеціальної перевірки. Основне їхнє завдання – це те, щоб прямо в законі передбачити можливість проведення спеціальної перевірки за допомогою інформаційної взаємодії і з використанням інформації з публічних електронних реєстрів. Тому що зараз фактично окремі положення цих законів, вони передбачають паперову форму, тільки отримання відповідних витягів і інформації при необхідності призначення чи переведення відповідних публічних службовців, призначення їх на посаду. І ці положення закону, чинні положення закону, вони якраз і є певною процедурою, яка дуже бюрократизує ці всі процеси.

Також законопроект передбачає певне скорочення строків проведення спеціальної перевірки і скорочення як в паперовій формі для тих органів, які не матимуть змоги, все-таки законопроект передбачає, що можливість залишення цієї форми з 25 до 20 днів. У випадку, якщо перевірка буде здійснюватись за допомогою інформаційної взаємодії між публічними електронними реєстрами, то законопроект передбачає 5 календарних днів для проведення відповідної перевірки з використанням інформації з цих реєстрів з моменту подання особою відповідних документів.

Також є певні уточнення, які стосуються, це на, скажемо, вимогу, наприклад, Міністерства охорони здоров'я, там буде уточнене формулювання, яке стосується відповідної інформації про стан здоров'я, про корпоративні права, це Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Щодо доступу до державної таємниці, це була пропозиція Служби безпеки, тому всі погодження органів відповідальних були отримані. І на цій підставі уряд підтримав цей законопроект і його подав на розгляд парламенту. Тому прошу вас підтримати цей законопроект, він в контексті цифровізації

публічного урядування чи управління. І також він спростить і процедури як для осіб, які призначаються на посади, і для тих публічних службовців і керівників відповідних органів влади, які фактично роблять відповідну спеціальну перевірку і здійснюють надання витягів, інформації у цей процес і проведення спеціальної перевірки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє.

Колеги, є питання до доповідача? Якщо ні, я прошу до співдоповіді Вікторію Подгорну.

ПОДГОРНА В.В. Доброго дня, колеги. Проектом Закону реєстраційний номер 11145 пропонується удосконалення проведення спеціальної перевірки, передбаченої Законом України "Про запобігання корупції". За результатами опрацювання зазначу, що законопроект потребує приведення у відповідність до Закону України "Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги" в частині посвідчення реєстрових даних засобами електронної ідентифікації. А також є пропозиція щодо проведення спеціальної перевірки без обмеження щодо назви посади, для призначення на яку використовуються результати такої перевірки. Детально пропозиції викладені у висновку комітету.

Враховуючи зазначене, пропоную ухвалити висновок до законопроекту та таке рішення комітету. Рекомендувати Комітету з питань антикорупційної політики врахувати висловлені пропозиції та зауваження під час підготовки та розгляду та опрацювання проекту Закону реєстраційний номер 11145.

Друге. Направити висновок про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету з питань антикорупційної політики.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Вікторія.

Є пропозиція підтримати рішення, що було озвучено, та проголосувати.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую. Рішення прийнято.

БАНЧУК О.А. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє.

Ми ідемо далі. Так, третє питання порядку денного – проект Закону про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" щодо забезпечення оприлюднення замовниками у електронній системі закупівель інформації про ціни на матеріальні ресурси під час закупівель послуг з поточного ремонту та робіт з будівництва (прозоре будівництво) (реєстраційний номер 11057).

Прошу до доповіді Антона Швачка.

ШВАЧКО А.О. 057, так? Шановні колеги, проект Закону реєстраційний номер 11057 спрямований на вдосконалення забезпечення максимальної відкритості та прозорості інформації про використання публічних фінансів на закупівлю послуг з поточного ремонту, робіт з капітального ремонту та будівництва шляхом оприлюднення інформації про ціни на матеріальні ресурси.

Пропоную підтримати ці законодавчі ініціативи. Вони сприятимуть відкритості та прозорості інформації про договір про закупівлю та всі додатки до нього, а також документи, що містять інформацію про ціни на матеріальні ресурси та про внесення змін до договору про закупівлю та про ціни на матеріальні ресурси. Пропоную ухвалити висновок до законопроекту та прийняти наступне рішення комітету.

Рекомендувати Комітету з питань економічного розвитку, рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу проект Закону реєстраційний номер 11057. Направити висновок про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету з питань економічного розвитку.

Дякую, колеги. Якщо немає запитань, прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є пропозиція підтримати рішення, що було озвучено Антоном Швачком, та проголосувати.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую, рішення прийнято.

Ми переходимо до четвертого питання порядку денного. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення функцій Національного банку України з державного регулювання ринків фінансових послуг (реєстраційний номер 11043).

Я прошу до доповіді Ольгу Василевську-Смаглюк. Оля, прошу вас.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Доброго дня, шановні колеги. Дуже вдячна вам за можливість виступити на комітеті щодо законопроекту 11043. Цей проект було розроблено з метою удосконалення окремих положень чинних законів України, що регулюють діяльність на ринках фінансових послуг і визначають повноваження Національного банку у цій сфері, а також виконання взятих на себе зобов'язань Україною перед Міжнародним валютним фондом.

Не буду описувати вам все, що міститься в цьому законопроекті, тому що це не стосується предмету вашого відання, і більше сконцентруюсь на тих новаціях, які стосуються ваших, скажімо так, підопічних.

Передбачений наразі Законом України "Про платіжні послуги" підхід до регулювання обмежених платіжних послуг не враховує всі операції, які за своїми ознаками належать до обмежених платіжних послуг, а отже мають здійснюватися з урахуванням встановлених вказаним законом вимог і обмежень.

Наприклад, операції з переказу залишків коштів між абонентами наперед оплаченого зв'язку та послуги з повернення невикористаних коштів з особового рахунка абонента у разі його відмови від передплачених послуг чи розірвання договору виконуються операторами без включення таких операторів до реєстру як надавачів обмежених платіжних послуг та без дотримання ними вимог законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку в частині супроводження таких операцій відповідними даними. І такий недолік в

законодавчому регулюванні призвів до того, що ним скористалися або користуються і надалі особи, які вчиняють фінансові правопорушення.

За результатами нагляду за діяльністю небанківських фінансових установ з питань дотримання ними вимог законодавства України, що регулює відносини у сфері запобігання, протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, влітку минулого року Нацбанк виявив аномальні обсяги фінансових операцій із повернення операторами мобільного зв'язку фізичним особам невикористаної частини коштів у разі відмови від передплачених послуг. Зокрема, були встановлені випадки, коли абонентам наперед оплаченого зв'язку, тобто неідентифікованим особам, за один місяць відбувалося повернення коштів на загальні суми понад 100 тисяч гривень на один поточний рахунок, що може свідчити про використання зазначеного типу операції як операції з переказу коштів, у яких мобільний оператор абонента використовувався як квазіплатіжний рахунок. З метою нівелювання ризиків відмивання коштів, які несуть такі операції, за пропозицією Національного банку України запропоновано розширити перелік обмежених платіжних послуг переказом залишку з особового рахунку абонента під час повернення невикористаних коштів у разі відмови від наперед оплачених послуг зв'язку або припинення дії договору.

При цьому на робочих групах, які проходили при розгляді проекту у першому читанні, постачальники електронних комунікаційних послуг повідомили, що не мають наразі змоги реєструватися як надавачі обмежених платіжних послуг. І заявили, що готові були б відмовитися від надання таких послуг, однак не можуть цього зробити, тому що повернення коштів клієнтам є їхнім обов'язком, а не правом.

З розумінням поставившись до поточних труднощів, які викличе наявність у телеком-операторів двох регуляторів одночасно у разі авторизації як надавачів обмежених платіжних послуг, ми на робочій групі домовилися про те, що до другого читання відобразимо в проекті підхід, за якого платіжними будуть вважатися ті послуги і перекази коштів між абонентськими рахунками та повернення коштів з рахунків понад встановлені рівні закону ліміти.

Конкретна сума таких лімітів поки що буде додатково обговорюватися, тобто це є предметом дискусії, зважаючи на ті дані, про типові ризикові операції, які будуть у Нацбанку на момент розгляду поправок. Але яка в підсумку в проекті не стояла сума обмеження на підставі норми, що з'явиться в законі на рівні внутрішніх правил постачальників електронних комунікаційних послуг сум або переведень, або повернень коштів певним лімітом за місяць, дозволить їм не авторизуватися як надавачі платіжних послуг, а Національному банку бути впевненим, що рахунки відкриті у надавачів телеком-послуг не використовуються для цілей відмивання коштів або ухилення від оподаткування.

І це є розумний компроміс, я думаю, що ви погоджуєтесь зі мною, між інтересами держави, яка намагається усіма силами не дати не обходити оподаткування, щоб ми мали кошти для оборони нашої країни у війні та інтересами телеком-операторів, робота яких є критичною для економіки і які наразі не мають ресурсу для того, аби бути під наглядом у своїй діяльності двом регуляторам одночасно.

Додатково зауважу, що ми домовилися з учасниками ринку та регулятором, щоб при необхідності реалізувати підхід, за яким платіжними будуть тільки ті послуги, надані понад ліміт, який буде встановлено в майбутньому законодавстві. Для надійності наших з вами стосунків і стосунків з нашими телеком-операторами ми пропонуємо у висновку Комітету з питань фінансів, податкової, митної політики, коли буде розглядатися 11043 на комітеті в першому читанні, а потім, виконуючи завдання у висновку, комітет до другого читання напрацює відповідний остаточний блок поправок. Тобто ми у висновку нашого комітету зазначимо, що ми пропонуємо це врегулювати до другого читання.

Тут є, пане голову, тут є присутні представники Національного банку, якщо будуть додаткові питання до них або до мене, ми відповімо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга, за доповідь.

Колеги, є питання до Ольги або до Нацбанку з цього питання? Прошу.

АР'ЄВ В.І. У мене не стільки питання, скільки зауваження, що законопроект виписаний так, що, наприклад, Національна поліція отримує, може отримати за будь-якими формальними ознаками необмежений доступ до надавачів платіжних послуг, розкриваючи банківську таємницю.

Власне, те, що в такій формі цей законопроект приймати не просто не можна, а категорично не можна. І якщо ми будемо йти таким чином, то, в принципі, у нас... до нашої фінансової системи у будь-якої країни будуть великі запитання, в тому числі у Європейського Союзу. Тому що в даному разі...

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Дозвольте, будь ласка, я можу апелювати цю тезу.

АР'ЄВ В.І. Не перебивайте, будь ласка. Я закінчу, потім ви будете щось говорити.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Я думала, ви вже закінчили.

АР'ЄВ В.І. І в даному разі ми, крім того, що стосується телекомунікацій, можливість до входження, скажімо так, в фінансову документацію будь-яких операторів з'являється просто необмежена. Якщо ми вирішуємо, хочемо вирішувати питання оподаткування, це одна справа. Якщо ми хочемо надати такий доступ, який, скажімо так, може завдати шкоди будь-якому суб'єкту господарювання, то ми тоді маємо підтримувати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ольго, ви хотіли прокоментувати?

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Да. Я можу зауважити, що ми детально проаналізували, що минулого року, наприклад, у нас було 4 мільярди збитків, завданих громадянам шахраями. І якщо називати заяву або повідомлення про злочин будь-якою формальною ознакою, тоді так. Але насправді лише... доступ поліція може отримати лише, якщо в неї буде повідомлення про відповідний злочин. Це не фінансова документація операторів, не потрібно плутати доступ до інформації, яка є у банків, з будь-якою фінансовою документацією операторів. Тому там все передбачено згідно чинного законодавство і нічого йому не суперечить, кримінального я маю на увазі.

АР'ЄВ В.І. Я читаю законопроект і я розумію, як його будуть використовувати на практиці. Для того, щоб запобігти із шахраюванням, нам треба ухвалити врешті-решт, Верховній Раді законопроект, який вводить відповідальність тримачів платіжних карток за передачу цих карток в користування третім особам з метою шахрайських дій. Власне, за цією схемою і відбуваються всі шахрайські історії. Тому в даному разі тут це питання не допоможе уникнути шахрайства, тому що його корінь лежить зовсім в іншому місці і Верховною Радою досі не врегульований.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Будьте ласкаві, тоді адресуйте ваші зауваження в Комітет з питань правоохоронної діяльності, який очолює Сергій Іонушас. Це не є предметом відання нашого комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, є ще питання? Якщо немає, я прошу до співповіді Сергія Штепу.

ШТЕПА С.С. Шановні колеги, метою законопроекту № 11043 є удосконалення окремих положень чинних законів України, які регулюють діяльність на ринках фінансових послуг та визначають повноваження

Національного банку України в цій сфері, а також на виконання взятих Україною зобов'язань перед Міжнародним валютним фондом.

Підтримуючи саму ідею законодавчих ініціатив, зазначу, що проект закону потребує приведення його положень у відповідність до норм Закону України "Про публічні електронні реєстри", зокрема пропонується доповнити його відомостями щодо Реєстру платіжної інфраструктури. Пропоную прийняти наступний висновок до законопроекту і ухвалити таке рішення комітету.

Перше. Рекомендувати Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проекту Закону реєстраційний номер 11043.

Друге. Висновок комітету про розгляд зазначеного законопроекту направити до Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію.

Є пропозиція підтримати рішення, що було озвучено, та проголосувати.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Ми ідемо далі. Дякую за доповідь. Ми переходимо до п'ятого питання порядку денного – проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності платформ спільного доступу до інформації, через які поширюється масова інформація (реєстраційний номер 11115).

Прошу до доповіді Вікторію Валентинівну.

ПОДГОРНА В.В. Шановні колеги, проект Закону 11115 розроблено з метою створення ефективного законодавства, яке б дозволяло забезпечити реалізацію прав на свободу вираження поглядів, і одночасно захищало національні інтереси України та права користувачів медіа-сервісів.

За результатами опрацювання зазначу, що прийнятими змінами до Закону України "Про хмарні послуги" вже охоплюється питання щодо обробки

інформації, що становить державну таємницю. Пропоную при доповненні Закону України "Про хмарні послуги" обмеженнями, що пов'язані з платформою спільного доступу до інформації, структура власності провайдерів яких є непрозорою, викласти в їх редакції, яка буде враховувати вже прийняті зміни до Закону України "Про хмарні послуги". Пропоную ухвалити висновок до законопроекту, таке рішення комітету.

Перше. Рекомендувати Комітету з питань гуманітарної, інформаційної політики врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проекту Закону реєстраційний номер 11115.

Друге. Направити висновок комітету про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету з питань гуманітарної, інформаційної політики.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Вікторія.

Є пропозиція підтримати рішення, що було озвучено, та проголосувати.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Переходимо до шостого питання порядку денного – проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів щодо вдосконалення адміністрування податку на майно.

Прошу до доповіді Антона Швачка.

ШВАЧКО А.О. Шановні колеги, метою законопроекту реєстраційний номер 11067 є посилення фінансових спроможностей громад шляхом змін у системі адміністрування податку на майно. Серед ключових завдань законопроекту – збільшення наповнюваності бюджетів громад, зменшення видатків держави на адміністрування податку на майно, сприяння продовженню реформи децентралізації, розвиток громад та територій.

Підтримуючи законодавчі ініціативи зазначу, що проект закону потребує доопрацювання та введення його у відповідність до Закону України "Про публічні електронні реєстри" та Закону України "Про електронні комунікації".

Пропоную прийняти висновок до законопроекту та ухвалити наступне рішення комітету: рекомендувати Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду Закону України... Законопроекту реєстраційний номер 11067. Висновок комітет про розгляд зазначеного законопроекту направити до Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Антоне.

Є пропозиція підтримати рішення та проголосувати.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Ми переходимо до сьомого питання порядку денного – про основні результати службової діяльності Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України за 2023 рік.

Запрошую до доповіді голову Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України – Юрія Мироненка.

Юрій, прошу вас.

МИРОНЕНКО Ю.М. Доброго дня! У нас більше ста функцій, я зупинюсь на семи функціях важливих, і додам чим ми будемо займатися в цьому році, уже пів року пройшло.

По-перше, найголовніше для нас – це забезпечення захищеним спеціальним зв'язком. У нас функціонують цілодобові мережі і комплекси зв'язку урядового, здійснили більше 300 тисяч комутованих з'єднань, і 700 відкритих та захищених відеоконференцій, і понад ми підготували 40 тисяч шифротелеграм. Також ми перебуваємо у постійній готовності рухомих вузлів забезпечення зв'язку. У цьому році ми суттєво переглянули наші засоби, відійшли від величезних машин і перейшли на пікапи, і на більш сучасну техніку, яку менше вбивають. І звичайно прокладено в минулому році більше 360 кілометрів волоконно-оптичних ліній в обласних центрах, і розгорнуто більше 50 вузлів НТМ. В основному в цьому році ми будемо сформувати

нашу увагу, звичайно, на військах, там збільшили кількість мобільних груп у два з половиною рази. Тобто там проблем не буде у нас, немає. І затвердили план забезпечення зв'язку у випадку можливого загострення в цьому році, тобто це теж відпрацювали.

Далі. Найважливішу ми перед собою ставимо задачу – це кіберзахист. В минулому році вже було дві з половиною тисячі кібератак зафіксованих, це на 120 великих атак більше було, але критичні значно впали завдяки співпраці Служби зовнішньої розвідки і ГУР. Ми сконцентрувалися на енергетиці і на телекомі, і фактично у нас вийшло 367 критичних, високого рівня критичності атак. В 23-му році, в минулому році ця цифра сягала 1 тисяча 48, тобто фактично ми ці засоби зосередили на певних секторах.

В цьому році у нас вже на 65 відсотків менше пошкоджено дуже важливих об'єктів, наприклад, найвищого критичного рівня було тільки чотири атаки, звичайних було більше, але налагодили ми взаємодію з секторальними органами і в основному з ... *(Не чути)* там головне швидко відключати від інтернету. Тому тут діяльність дуже гарна і дуже ми вдячні партнерам, нам надали дуже велику кількість і програмного забезпечення, яке ми безкоштовно робимо, і сенсорів. Тому тут у нас є фактично три підрозділи, які розслідувачі, CERT-UA. І вперше зі Служби безпеки України будемо передавати вже ці інциденти на притягнення до відповідальності, це вже вийшли на аналіз п'яти угруповань військових, де ми зафіксували спільно. Тому думаю, що розпочнеться в цьому році якась вже конкретна історія по притягненню до відповідальності.

Також Державний центр кіберзахисту, активно ми почали інформувати міністерства і раз у два тижні робимо звіт Прем'єр-міністру по всім нашим послугам. І дуже суттєво збільшилася кількість клієнтів, на 2,5 рази по міністерству, теж елементарні речі, які можна буде робити і безкоштовно надаються.

Третій – це криптографічний та технічний захист інформації. Понад 70 комплектів сучасних вітчизняних засобів криптографічного захисту ми надали, опрацювали 509 заяв, поновлено одну ліцензію, видано 15 ліцензій,

zareєстровано 700 атестатів. Але тут найважливіше, що в цьому році ми переглядаємо ліцензійні умови господарської діяльності. Тут вже розроблений відповідний проект постанови Кабміну і проходить зараз громадське обговорення. Ми тут значно полегшимо умови і збільшуємо конкуренцію в цьому випадку, бо це, ми вважали, досить проблемне у нас питання було. І також запроваджуємо сучасні підходи відповідності КСЗІ, теж розробили експериментальний проект. Ми фактично прив'язуємося до стандартів NIST Сполучених Штатів Америки, де значно спрощуємо можливості, надаємо третій шлях можливості робити КСЗІ більше зі сторони ліцензіату. І тут значно зменшує наш вплив Держспецзв'язку на цю історію.

І також діючи систему КСЗІ ми теж переглядаємо, це наш внутрішній документ, є юстовані накази. Теж буде опубліковано громадське обговорення, ми вже з громадською радою провели певні речі. Тобто тут будуть певні зміни, які значно все пришвидшать і дуже суттєво знизять наш вплив на цю сферу без пониження ступеню безпеки.

З протидії технічним розвідкам тут є певні речі, про які я б не хотів говорити. Але головне, на що б звернув увагу, ми завершили, вже майже завершили систему контролю електромагнітного спектру і радіоелектронної боротьби, це стратегічний рівень. І я думаю, в найближчий час ми будемо це вже передавати через Міністерство оборони Збройним Силам України, які вони використовують. Це теж дуже суттєва наша робота.

Також державний контроль в сфері захисту інформації, теж у нас багато перевірок ми робили, але воно більше стосується сил безпеки і оборони в тому числі. Теж багато цифр є. І також ще забезпечення сталої роботи електронних комунікаційних послуг і мереж безпосередньо надання комунікаційних послуг.

В нас є... координуємо діяльність Національного центру оперативно-технічного управління мережами. Ось тут, ми теж там бачимо, що занадто великі повноваження цього центру є, і ми зараз проходимо узгодження Кабміну... теж певне унормування діяльності Національного центру оперативно-технічного управління мережами. В основному ми концентруємося на припиненні доступу до російських доменів та IP-адрес, які

використовувалися для розповсюдження пропагандистського контенту, і інші речі.

Також по захисту критичної інфраструктури. Звичайно, є законодавство по захисту критичної інфраструктури, ми підготували і в четвер внесемо в Кабмін певне... постанову Кабміну до розгляду, де більш чітко розпишуть всі повноваження, де легше можна буде приймати рішення, тому що є перелік об'єктів критичної інфраструктури таємний. І для нього... щоб рухатись досить швидко по ньому, треба в тижневий термін дуже швидко ухвалювати рішення. На базі РНБО створено робочу групу, де ми досить швидко можемо це все робити, тому по критичці, я думаю, що буде вже на наступному тижні, можна буде подивитися. Фактично там більш просто все розписано з конкретною відповідальністю і там ми додали собі захист критичної інформаційної інфраструктури, бо ми були взагалі за кіберзахист і конкретно ні про що, і там ми на себе конкретну відповідальність поклали. Це якщо в цілому.

І, звичайно, я пропустив ще один пункт важливий по дронах. В минулому році було придбано і передано 70 тисяч дронів всім силам безпеки, 20 тисяч було за 11 місяців, в грудні вже було 50 додано, тобто 70. Зараз законтрактовано більше мільйона дронів, вже 212 тисяч передано всім силам безпеки і оборони. Тобто цей напрямок у нас працює нормально. Ми сподіваємося, що Міністерство оборони теж буде, воно дуже активно зараз працює і цю сферу більше візьме на себе, ось так. Це не наша функція, але ми тут завдання, покладені Президентом, виконуємо.

В цілому так. Можливо, якісь питання, готовий відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрію.

Прошу, колеги, якщо є питання. Прошу.

АР'ЄВ В.І. Багато питань. Перше: яке обладнання використовується в Держспецзв'язку і в Міноборони? Головне там питання: чи є там обладнання виробництва китайських компаній?

МИРОНЕНКО Ю.М. Це дуже загальне питання, обладнання, яке використовується. Тобто мається на увазі...

АР'ЄВ В.І. Так, загальне, для передачі будь-якої інформації з одного, в мережі з одного пристрою на інший.

МИРОНЕНКО Ю.М. Якщо ми говоримо про передачу інформації шифрувальної, там китайського немає.

АР'ЄВ В.І. Ну, а загалом, наприклад, доступ у віддаленні до, зокрема, а також Wi-Fi обладнання, яке використовується?

МИРОНЕНКО Ю.М. Якщо ми говоримо, в нас є мережа НТМ національна, там маршрутизаторів немає китайських. Якщо ми говоримо виносні комплекси, у нас є пристрої супутникові – це Datagroup і Starlink, це незахищені, а в нашій системі ми не використовуємо. Якщо ми в загальному говоримо якісь маршрутизатори, інші речі, які можуть бути в любых органах встановлені, то ми це контролювати не можемо. Ми контролюємо тільки свою мережу, тільки відеоконференцію. Окремо у військах є засоби, які проходять нашу сертифікацію.

АР'ЄВ В.І. Тобто китайських немає, да?

МИРОНЕНКО Ю.М. Якщо ви уточните питання, я більш точно можу відповісти.

АР'ЄВ В.І. Все дуже просто, будь-яке обладнання, яке призначене для передачі чи обміну інформацією, китайського виробництва?

МИРОНЕНКО Ю.М. І ви хочете, щоб я зараз відповів вам, чи є такі пристрої в нас взагалі?

АР'ЄВ В.І. Хоча б вашій системі Держспецзв'язку і зокрема серед сертифікованих.

МИРОНЕНКО Ю.М. Це питання, воно дуже загальне.

АР'ЄВ В.І. Ні, воно дуже абсолютно конкретне, тому що є...

МИРОНЕНКО Ю.М. Не конкретне.

АР'ЄВ В.І. ... за будь-яких обставин будь-який вузол передачі інформації китайського виробництва несе дуже велику загрозу. І ви це розумієте і це є в тому числі висновки і американських, і європейських спеціалістів щодо цього.

Просто питання було щодо наявності, я розумію, що відповісти ви точно на нього не можете.

Тоді перейдемо до іншого питання. А інше питання полягає в тому, що зараз обіцяють, що запрацює реєстр мобілізованих, ну і ясна річ, що база даних поточних і майбутніх військовослужбовців, вона дуже цікава для ворога. Чи достатньо зроблено для того, щоб цей реєстр був захищений від несанкціонованого доступу і витоку інформації для... а також кібератак і витоку інформації для ворогів?

МИРОНЕНКО Ю.М. Коли реєстр створюється, там створюється КСЗІ на цей комплекс. Якщо є там сертифікат, то, звичайно, всі норми там дотримуються.

АР'ЄВ В.І. Ви давали сертифікат зараз на...

МИРОНЕНКО Ю.М. Зараз проходить якраз ця робота.

АР'ЄВ В.І. Тобто ви вважаєте, що такий короткий період буде достатнім для того, щоб створити достатньо захищену базу даних від будь-якого зовнішнього несанкціонованого доступу?

МИРОНЕНКО Ю.М. Я вважаю, що, я вважаю, якщо ми живемо в кіберпросторі і якщо ви бачите... Є певні вимоги, яких треба дотримуватися, вони затверджені законодавством і різними нормами.

При допуску системи до експлуатації ми перевіряємо це все і надаємо цей дозвіл. Це працює таким чином. Якщо ви мені задаєте питання, чи даєте ви гарантію, ми, Держспецзв'язок, на будь-що, що не можна зламати, я думаю, що це питання досить цікаве з вашої сторони. Я думаю, що воно... Тобто якщо дотримуватися всіх вимог, які є, то ступень буде мінімальним. По тим атакам, кібератакам, які ми бачимо зараз, вони відбуваються навіть через різне програмне забезпечення, типу Windows і інші речі ламаються. Тому постійно є досить широкий обмін інформацією з партнерами і з розробниками, які ми одразу усуваємо.

Тому ваше питання, чи може бути витік в теорії? То в теорії я можу сказати: да, може бути витік в будь-якому. І буде, і був, і це буде. Чи ви конкретно по реєстру?

АР'ЄВ В.І. Я конкретно по цьому реєстру.

МИРОНЕНКО Ю.М. По реєстру ми можемо тільки говорити, чи є в них сертифікат на КСЗІ чи немає, оце ми можемо говорити. Є певні вимоги, які реєстр має дотриматись. Він, якщо дотримав, отримав ці сертифікати.

АР'ЄВ В.І. Тобто зараз вони його обіцяють за десять днів запуснути, але сертифікату наразі ще немає?

МИРОНЕНКО Ю.М. Я зараз не готовий відповісти, чи є сертифікат, бо ми видаємо більше тисячі сертифікатів.

АР'ЄВ В.І. Добре. Наступне питання щодо дронів. Ви назвали цифри, я хотів би уточнити щодо класифікації, яких саме дронів, і на які у вас, скажімо так, найбільша увага у виробництві. Є FPV камікадзе, є FPV, які розвідники, є FPV-дрони, які комбіновану функцію мають. Тобто які саме ви робите?

МИРОНЕНКО Ю.М. Конкретно у нас, ви питаєте по Держспецзв'язку, тому що закупає... *(Не чути)*

АР'ЄВ В.І. Я знаю, я саме по Держспецзв'язку, на вас покладали достатньо велику долю виробництва безпілотних літальних апаратів. Які саме ви вважаєте пріоритетними?

МИРОНЕНКО Ю.М. Значить, ми не виробляємо нічого... ми закупаємо.

АР'ЄВ В.І. Я розумію, виробляють на ваше замовлення, скажімо, закупають у виробників.

МИРОНЕНКО Ю.М. Да. Ми закупаємо на замовлення Збройних Сил України і інших сил безпеки і оборони. Ми отримуємо замовлення на конкретні засоби, щоб було зрозуміло, на конкретні засоби: FPV, "бомбери", літаки і літаки дальнього враження. Ми отримуємо, ми робимо контракування і постачання, це працює так.

Стосовно Міністерства оборони. Вони більше концентрувалися, але у нас немає такого розподілу, що хто купує. В першу чергу ми: FPV, коптери нічні і "мавіки", "аутел", але для інших сил безпеки і оборони. Ми постачали перші три місяці ще в ЗСУ, щоб агенція почала працювати, їм потрібен був час. В основному це FPV і нічні "бомбери". Нічних "бомберів" поставили, їх законтраковано буде більше, там до 9 тисяч, це як танк він працює, тобто якщо їх правильно застосовувати, це можна вбити все, я вам не теоретичний досвід кажу. FPV, звичайно, там можна значно покращувати саму діяльність, але вона

стосується більше управління. Ми можемо змінювати частоти по завданню Збройних Сил України, тому що плати, вони однакові, на якій частоті вони працюють, якщо буде запит, виробники збільшують, змінюють.

Також ціни впали дуже стрімко, ми планували 600 тисяч закупити, ми зараз закупаємо більше мільйона. Також у грудні виробники переглянули ціни і переглянули контракти більше ніж на 3 мільярди гривень, і збільшили кількість дронів, це по грудню було. Тому там процес йде достатньо великими темпами. Також ми перебудували дуже сильно логістику.

Ми оцифрували все що можна, добавили плати ініціації в контракти, щоб солдати і офіцери не витрачали кошти. І по логістиці дуже сильно попрацювали. Впровадили SAP собі і Збройні Сили бачать всі контракти, дати поставок, де що купується і коли буде постачатися, вони теж досить сильно просунулися в логістиці. Тому основний упор був FPV і нічні коптери, їх завжди не вистачає, тому що у них потреби в рази, в рази більше ніж є в когось.

АР'ЄВ В.І. FPV розвідники чи "бомбери"?

МИРОНЕНКО Ю.М. FPV, вони завжди... вони не розвідники, вони... це як доставка боєприпасів. Вони досить дешеві, літають на 15 кілометрів. Вони не "бомбери", вони, як правило, одноразові. Камікадзе. Плюс в цьому році з'явилося більше нічних, майже до 200 тисяч, ми проводимо контракування, буде нічних.

_____. Це наші виробники?

МИРОНЕНКО Ю.М. FPV-дрони я ще не бачив. В цьому році ми закупаємо все українське, десь 90 відсотків це українське. Залишається тільки "мавіки" і певні типи закордонних літаків і дальніх і розвідників. Але все інше ми закупаємо. "Бомбери" всі українські ідуть. І основна там історія, що все українське, крім дальніх літаків, які за... і там їх основна собівартість – це камера, яка є. Тому українське.

Я не думаю, що хтось може поряд стояти з цінами українськими, тому що воно... Я навіть деяких не уявляю, як воно стоить дешево. Наприклад, деякі FPV коштують 14,5 тисяч гривень вже з платою ініціації, яка летить спокійно 15 кілометрів, 17 кілометрів і взимку в тому числі, коли батарея погано працює. Тобто ми стаємо номером один. І, звичайно, дуже багато змін робить Мінцифра, і ми постійно працюємо, зустрічаємося з самими виробниками. Але ми самі не вибираємо, що купувати, тому що ми не воюємо.

Да, у нас є підрозділ тестувальників, які знаходяться... я був його командиром більше року, це запорізький напрямок. І ми все тестуємо, все, що купуємо, все тестуємо прямо в бою, знаходимося там в Роботине, на першій, тобто всі ці речі ми там проводимо. І дрони суттєво... я взагалі від дронів відійшов і вже не займаюся ними, взагалі тільки... Якщо ви питаєте, то дрони, з початку літа "бомбери" літають з 8 кілометрів до 30 спокійно.

АР'ЄВ В.І. Це я знаю, да. Технічні можливості я знаю.

Але тоді в мене інше питання щодо "мавіків". Чи ви робите, скажімо так, перепрошивку з китайського виробництва?

МИРОНЕНКО Ю.М. Так, ми робимо.

АР'ЄВ В.І. Тобто ви сертифікували, розробили механізм чіткої, інструкції і порядок дій щодо того, як підготувати "мавіки" китайського виробництва до використання в бойових умовах?

МИРОНЕНКО Ю.М. Наскільки мені відомо, я зустрічав у військах чотири типи прошивки ...*(Не чути)* програмне забезпечення. І ми всі "мавіки", які передаємо, ми їх всі прошиваємо.

АР'ЄВ В.І. Ви перепрошиваєте? Я, наприклад, коли передавав "мавіки", я їхав до наших кулібіних в різних містах, які робили це в кустарних, звісно,

умовах, але ефективно робили. Тому я і питаю, чи цей досвід, наприклад, тих, хто займається цим ефективно, але поза межами держави, використовується?

МИРОНЕНКО Ю.М. Він використовувався і поза минулий рік, і минулий рік. В цьому році на початку року ми зробили вже, ми самі це робимо, але використовуючи всі ці рішення, які робили якраз і продовжують робити певні компанії. Бо це, якщо прямо кажучи, це не зовсім законно, те, що ми робимо, але всі "мавіки", які ми передаємо, і "аутели", вони перепрошиті, передаються військовим.

АР'ЄВ В.І. Щодо законності, там ніхто питати не буде, на полі бою, чи він прошитий законно, чи ні, тут питання ефективності.

Я розумію, що у нас вже засідання зараз починається, поставлю останнє питання. Засоби радіоелектронної боротьби, потреба в них критична з'явилася ще рік тому. Ви у своїй доповіді сказали, що вони лише готуються. У чому полягала причина такої затримки?

МИРОНЕНКО Ю.М. Це два питання. Я говорив про стратегічний, я тут не сильно буду говорити, РЕБ – це інша штука відхиляє багато чого. І ви питаєте про РЕБ, який окопний, який на машинах, я правильно розумію, про які ми РЕБи говоримо?

АР'ЄВ В.І. Є різні комплекси, зокрема, були розроблені комплекси там "Буковель", які потім були залишені без їхньої, без уваги, і зараз, наприклад, можу зараз згадати комплекс досить ефективний, який показав себе, "Ай-Петрі" і фінансування держави від нього дуже довго не надходило.

МИРОНЕНКО Ю.М. Я поясню тоді. Три аспекти.

Перший аспект, який дуже великий стратегічний рівень, там дуже мало виробників, два, я про це не хочу говорити. Це цікава тема.

Другий. Великий РЕБ армійський.

Третій, який для окопів і для машин, які виїжджають з танків або роблять фортифікацію. Якщо ми говоримо про самий маленький РЕБ, то в кінці минулого року якраз ми дуже сильно піднімали з Мінцифрою, дуже зняли багато зарегульованих питань, такі, які були зняті на початку для дрону, для РЕБу, це зняли, зараз сертифікованих виробників більше 20 є.

АР'ЄВ В.І. Типу "Цукорок", да таке?

МИРОНЕНКО Ю.М. Ні, трохи важче ніж "Цукорок". "Цукорок" це не зовсім. Трохи важче РЕБ і зараз він почав закуповуватися. Ми теж деякі РЕБи закуповували. Але в основному це задача Міністерства оборони, тому що певні речі через UNITED робили для забезпечення швидкого... Для будівлі фортифікації, щоб забезпечувати техніку відхилення від дронів. Тому там в основному проблема... Запит величезний на це все, настільки все змінилося, що машини не можуть туди заїжджати без захисту РЕБ взагалі, і тому це не менш важливо ніж самі дрони, тому війна зовсім змінилася і це без цього вже не...

АР'ЄВ В.І. А в чому була проблема затримки?

МИРОНЕНКО Ю.М. Затримки, було забагато зарегульованості, коли є два-три виробники, то немає ніякого сенсу, це має закуповувати держава, зараз вона почала це робити. Раніше воно було страшенно зарегульовано, було не більше чотирьох виробників і тому цей ринок не був. По дронам Мінцифра зняла ці обмеження, то ми за два, за три роки це все... сотні.

АР'ЄВ В.І. Регуляція була законодавством чи підзаконними актами?

МИРОНЕНКО Ю.М. В Збройних Силах України вона полягала, це не був не Кабмін і не Верховна Рада. Тобто ми... *(Не чути)* дуже багато цим займався, я теж був присутній на цих зустрічах. І ці обмеження зняли, і одразу почали допускатися реальні РЕБи, які люди вже використовували, і дуже багато. Це в

першу чергу українські виробники. Ціна набагато менша і вони так же ефективніші, і вони всі перевіряються одразу на полі бою. Це за день, за два можна перевіряти, всі випробування ми робимо там. Тобто головна проблема в зарегулюванні. І замовлення на "буки" теж є, але я більше сторонник приватного.... тому що технічно все набагато швидше розвивається зараз, ніж щось будувати. Тоді нічого не буде, так само, як і боєприпасів. Немає боєприпасів, тому що було зарегульовано, зараз воно почнеться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій, за доповідь.

АР'ЄВ В.І. Ще питань багато. Але я ж кажу, я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимире, ми можемо сформулювати питання від комітету, якщо потрібно, і зробити запит.

МИРОНЕНКО Ю.М. По китайському дуже гарне питання, я би вивчив це питання, але ми принципово не закупаємо. Це питання ми досліджували.

АР'ЄВ В.І. Я би зі свого боку радив вам просто позбутися будь-якого китайського обладнання, де б не була ця ланка, в будь-якому місці ланцюгу передачі інформації.

МИРОНЕНКО Ю.М. Да, дуже дякую. Ми не закупаємо. І міжнародна допомога, коли іде від наших партнерів, там китайського немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, нам потрібно прийняти рішення, що ми заслухали інформацію, взяти її до відома, тому прошу голосувати.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую. Рішення прийнято. Дякую, Юрій, за доповідь.

У нас останнє питання – це про затвердження розкладу засідань комітету на травень 2024 року. А, стоп.

МИРОНЕНКО Ю.М. Можна ще одну хвилинку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, зараз. Да, прошу.

МИРОНЕНКО Ю.М. Можна ще одну хвилинку? Дуже багато запитів іде по ціні на дрони, як це все відбувається. Ми в Комітеті безпеки і оборони у Завітневича, я можу приходити, періодично це роблю, відповідаю на всі питання, які тільки є. Якщо вони будуть....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ми...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, є пропозиція провести, окрім того, що ми сьогодні провели, ще 22 травня, тому прошу проголосувати.

Хто – за Проти? Утримався? Дякую.

І у нас останнє питання у "Різному". Колеги, я прошу підтримати направлення відповідального звернення від комітету та уповноважити Вікторію Подгорну його підписати.

Вікторія, прошу, декілька слів.

ПОДГОРНА В.В. Круглий стіл: "Підтримка інновацій. Відбудова і реконструкція України" і у нас було представлено дуже цікавий проект із застосуванням штучного інтелекту, який розроблений, до речі, національною лабораторією в Сполучених Штатах, це державна структура. І Євросоюз скооперувався з нашими американськими партнерами і вони пропонують використати штучний інтелект для того, щоб створити фактично систему

менеджменту, відновлення з самого старту, закінчуючи моніторингом витрачання коштів.

І для того, щоб це зробити для України, звісно, потрібно зробити прототип. І представники, є така структура, це фактично як наше міністерство, Генеральний директорат Connect по комунікаціям контенту і інформації. Вони просять виділити... підтримку від нашого комітету, щоб їм виділили кошти на розробку такого прототипу, це фактично платформа, від наших представників. Це називається у нас Європейська служба зовнішніх зв'язків, яка представлена в київській делегації, і вони просять від комітету таке направлення для того, щоб їх підтримали фінансово перш за все, щоб вони зробили такий прототип, а потім п'ять громад буде обрано для здійснення таких проєктів пілотних. І я вам хотіла сказати, що ми зібрали підписи. По-перше, було 210 громад присутні на нашому круглому столі, і 113 громад хочуть приймати участь в такому конкурсі, вони дуже зацікавлені. Тобто це прихована прозорість, звісно, це антикорупційна модель. Тому дуже велике прохання підтримати такий лист до Європейської служби зовнішніх зв'язків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Вікторія.

Є пропозиція підтримати рішення та направити такий лист від комітету. Прошу проголосувати.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую. Рішення прийнято. Дякую всім.

А, прошу.

АР'ЄВ В.І. У мене є пропозиція, щоб ми на кожне засідання зобов'язали фактично Міністерство цифрової трансформації надсилати до нас представника на рівні міністра або заступника міністра, оскільки питань може виникати по ходу розгляду законопроектів дуже багато до уряду. І вони як профільне міністерство, яке ми забезпечуємо законодавством, зобов'язані бути присутніми на засіданнях комітету і два чи три рази в місяць годинку вони цілком можуть виділити, ще раз кажу, на рівні міністра або заступників міністра, і приходити сюди і відповідати на питання, тому що це є нормальна європейська практика,

за будь-яких обставин на засіданнях парламентських комітетів присутні міністри щодо законопроектів, які зацікавлені відповідно в їхньому ухваленні або мають безпосередній стосунок до них. Давайте ухвалимо це рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не думаю, що це можна рішення... Я думаю, це робоче питання. Я думаю, що у нас ніколи не виникало питань з якимись доповідями або якимись роз'ясненнями від Мінцифри по будь-якому питанню.

АР'ЄВ В.І. Але вони мають бути готові надати роз'яснення, якщо у народних депутатів виникають ці питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так вони ж постійно знаходяться... Усі питання, де є якась їх присутність в законодавчому рівні чи...

АР'ЄВ В.І. Вони зобов'язані ходити, це питання парламентського контролю зокрема і співпраця з Кабміном. В усіх цивілізованих країнах профільний міністр або заступники, або його заступники приходять в парламент на засідання комітетів, які займаються їхнім профілем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я згоден, якщо це є потреба в них.

АР'ЄВ В.І. Я вважаю, що у нас часто може бути потреба в них і зокрема ставити питання щодо їхньої позиції щодо того чи іншого законопроекту. І вони мають роз'яснювати тоді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді я думаю, що... Так-так...

_____. Я просто трошки займаюсь питанням зараз якраз парламентського контролю, буквально спілкувалася з ОДІР недавно. Це питання повинно бути врегульовано насправді на рівні Регламенту або інших законодавчих актів, тому що це, в принципі, частина парламентської реформи.

АР'ЄВ В.І. Я згоден.

_____. Ми не можемо вирішувати на рівні комітету, це просто може бути прохання, поки у нас немає таких змін, хоча вони, звісно, я підтримую, вони потрібні, але це треба...

_____. Законодавство нам дозволяє викликати на кожне засідання.

_____. Ні, ми можемо викликати, але щоб постійно або...

(Далі аудіозапис відсутній)